

Dužni smo stvoriti svoju mjeru svijeta

Istaknuti hrvatski likovni umjetnik, akademski slikar i profesor na Akademiji likovnih umjetnosti Zoltan Novak, nedavno se predstavio novom izložbom Svijet bez mjere u zagrebačkom Muzeju suvremene umjetnosti

Riječ je izložbi radova nastalih u protekle tri godine. Svijet bez mjere - upozoravajući naslov izložbe.

I ova izložba svojevrsni je nastavak i realizacija teme koja me zaokuplja od samih početaka, to je čovjek, figura, ljudi i njihovi međusobni odnosi unutar određenog konteksta ako baš želite unutar okolnosti koje ih određuju. Ovaj put to su okolnosti koje su definirane duhovnim i fizičkim prostorom koji ja zovem „svijet bez mjere“. Inače smatram da je općenito naš prostor slobode i odlučivanja o samima sebi jako mali i da naše postupke i odnose uglavnom definiraju okolnosti bivanja u određenom vremenu i prostoru. To je isto tako razlog zašto sam ljude sveo na šablone jer uglavnom funkcioniramo po principu oponašanja ili imitiranja drugih oko sebe i jako smo slični i unutar života jako malo se mijenjamo a te promjene su na mojim slikama uvjetovane

ponekad i slučajno malim pomacima matrice ili šablone. Promatrao sam ljude kako se ponašaju unutar tog svijeta kojem nedostaje središte, koji ne pruža jasno uporište. Pokušao sam prikazati skupine ljudi pitajući se jesu li one odraz pojedinca ili je pojedinac odraz skupine. Svijet bez mjere upućuje na probleme umreženog društva, na hiperrealnost, višak informacija, na činjenicu hiperregulacije u svim segmentima ljudskog djelovanja na kraju krajeva dovoljno je otvoriti novine i pogledati naslove, to je svijet bez mjere i još puno toga, ali, kažem, nisam slikao taj svijet, nego mi je osnovna tema i cilj bio slikati žitelje tog svijeta koji sam zamislio i koji možda nije stvaran... ovisi kako tko na to gleda, a onaj koji gleda sudionik je u stvaranju umjetničkog djela.

Jedina stvarna mjera svijeta je osjećaj straha, nesigurna budućnost?

Ne bih se složio, svijet je višeslojan, kompleksan, svijet je realnost, ali i snovi su njegov ravnopravan dio, racionalan i iracionalan istovremeno a na toj dihotomiji ja gradim svoje slike. Postoje ljudi koji u svemu traže crnilo ili tragediju, takvima se moje slike čine mračnima, ali oni pozorniji vidjet će još puno toga. Slikarstvo traži pozornog, strpljivog i usredotočenog gledatelja koji je spreman žrtvovati jedan dio svog vremena, a poželjna je i određena naobrazba da bi se stekla određena pravila koja olakšavaju iščitavanje likovnog teksta. Ja nisam pesimist, zanimljivi su mi svi aspekti svijeta i života koji imam, ne bježim ni od čega, nitko ne može biti siguran, to ne postoji, ali to nikako ne može biti jedina stvarna mjera svijeta. Sami smo dužni stvoriti svoju mjeru svijeta, a ona ne smije biti zasnovana na strahu i nesigurnosti koja nas paralizira i umrtvljuje.

Može li se Vaše slikarstvo nazvati angažiranim?

Rekao sam da ljudi kod percepcije slika često traže ono što žele vidjeti, nisu dovoljno otvoreni ni slobodni prepustiti se igri kroz koju je sazdana slika, a to onda rezultira uskim gledanjem. Pa sloboda je moguća samo kroz umjetnost, u realnom životu sloboda je tek iluzija a u umjetnosti je stvarnost ali ako se ne znamo prepustiti toj slobodi, nikad ne ćemo osjetiti ni razumjeti umjetničko dijelo. Ali da se vratim na pitanje, ja svjesno ne provodim neki određeni politički ili

moralni princip niti želim ikoga uvjeriti u nešto ili ukazati na neku pojavu, dakle ja nisam angažirani slikar niti to želim biti, ali naravno sve ono što me prati kroz život i dobro i loše, svi ti događaji i ljudi, životne situacije... Sve ih prilično emotivno proživljam i upravo zbog toga sve to se neumitno projicira u mojim slikama. Ponekad se neki aspekti toga nekome mogu učiniti angažiranim, ali to mi nije bila svjesna namjera. Ja samo slikam ono što vidim i osjećam u određenom trenutku, ali već sutra sve mi to može postati nevažno. Sve te povijesne nepravde i ljudski bjesovi su mi razumljivi, ali moje buntovništvo se odnosi na nešto drugo, naime da mogu ja bih mijenjao čitav ritam života i smrti. To bi bio stvarni angažman koji me zanima.